

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
1. Pop (Brassai-utca) 10
Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
977, 228 és 1047

Sz. N. Sz. — — — 228

Egy szám ára pályaudva-
ren és vidéken is lej 5
Bukarestben — —

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

3181

Di. Ramasetter Róbc
I. Disz'ér 2. II. 8.

1030
Negyedévre — — 550
Egy hónapra — — 290
Egy hónapra — — 100
Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejjelel drágább
Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 40—
Egyszám ára — ck 2—

1926 április 7 Szerda

Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 74 szám

5686. Niszan 2

A román politika husvétja

A husvétii ünnepek alkalmára a romániai belpolitika súlypontja a fővárostól a vidékre helyeződött át, ahova a vezetőpolitikuskok nem is annyira pihenni mentek, mint pártbíveik megszervezésére. Különösen a délvídeken volt élénk a politikai élet, ahol Goldis László vívott kemény küzdelmet, hogy régi barátait és pártbíveit meggyőzze új politikai orientációjának helyességéről. A jelentések szerint ez, — ha nem is teljes mértékben — de nagyrészt sikerült is neki. Megállapítható azonban, hogy még Goldis szűkebb pátriájában, Aradon is egy tekintélyes csoportja a nemzeti pártnak hű maradt Maniuhoz.

A Goldis-frakció temesvári zászló bontásánál elhangzottak bizonyos kijelentések, amelyek mellett nem haladtunk el szó nélkül. Az egyik szónok a zsidó nagytöke bérencének bélyegezte Maniut s ezzel kapcsolatban a zsidóság ellen is éles szavakkal kelt ki. Nem a

mi feladatunk, hogy Maniut megvédelmezzük a vádak ellen, de különösen tartjuk, hogy egy párt, amelynek vezetői, így elsősorban Averescu tábornok, ismételen kijelentették, hogy távol áll tőlük minden antiszemita velellítés, éppen zászlóbontó ülésén és éppen a Bánát békés fővárosában enged meg ilyen disszonáns és gyűlölködő kijelentések elhangzását. Biznunk kell benne, hogy a temesvári szónok kijelentéseivel a kormány tagjai nem azonosítják magukat és hűek maradnak a husvétii manifesztumban közölt szép elvekhez.

A nemzeti párt (vagy újabb néven: nemzeti agrár párt) szintén erősen készülődik s holnapután megtartandó nagygyűlésére, amelytől azt remélik, hogy teljes mértékben helyreállítja a párt integritását.

A politika husvétii eseményeiről alábbi jelentésünk számolnak be:

A nemzeti párti disszidensek temesvári zászlóbontása

(Timisoara-Temesvár, április 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzeti párt Goldis frakciója ma délelőtt a gyárvárosi Vigadó nagytermében népgyűlést tartott. Az összejövetelen számos helyi és vidéki földműves jelent meg. Dr. Gropsian Mihály volt szenátor nyitotta meg a gyűlést mint elnök és terjedelmes beszédben ismertette a nemzeti párt mai helyzetét. Rövid történelmi visszpillantás után változta a most beállott szituációt, amelyet a következő szavakkal ismertetett:

— Erdély és Bánát egyedül nem kormányozhatják az országot. Maniu nem értette meg az idők szavát és továbbra is passzivitásban akar maradni, holott ez az ellenzék felmorzsolódását jelentené. A passzivitás, melyet Maniu követ, tetszhalál, de ha résztveszünk a kormányzásban, elsősorban mi magunk javítunk a mai szomorú állapotokon. Nem árulás, csupán dolgozni és a tenni akarás az, amit Goldis és csoportja akar.

Beszéde további folyamán, amikor a hallgatóság a kisebbség domináló szerepét hangoztatta, dr. Gropsian a következőket jelentette ki:

— A kisebbségek igenis az országnak erős támaszát képezik, amit mindenkor elismerek. Örömmel látjuk őket az országépítő munkában, de soha nem engedhetjük, hogy ők vezessenek bennünket, mert a román nép van kormányon.

Utánna dr. Joga Viktor és Andreiu tanár beszéltek akik Goldis politikájának szükségességét és akcióbalépésének fontosságát hangoztatták. Kifejtették, hogy a nemzeti párt e csoportja nem fusionált a néppárttal, hanem csak kollaborál vele. A hallgatóság nagyrésze a

gyűlés elején erős közbeszólásokkal védte Maniut és tüntetett mellette.

A következő szónok Constantin Savu, a román légión egyik volt vezetője, aki beszédével valószággal magával ragadta a hallgatóságot, úgy, hogy végül sikerült Maniu híveit leszerelni. Beszéde elején hangsúlyozottan kijelenti, hogy ő fascista és a mostan megindult Goldis-féle nemzeti párti akciókat, amely a munkát hirdeti, purifikáló munkát kell végeznie. Az ellenzéki politikuskok, első sorban Maniu és hívei a zsidó tankok és az idegen zsidó és görög nagytöke fizetett szolgálói. Kapott bérekért akarnak továbbra is passzivitásban maradni és ezzel árítani a román néprek. Mussolini két szót izen a román néprek: „Dolgozni és nem beszélni.” A nemzeti párt mostani akciója a dolgozni-akarat. A király ezért adta Averescunak a kormányzást, mert sem Maniu, sem Mihales nem tisztelik az alkotmányt és programjuk destruktív.

A szónok beszéde közben érkezett a gyűlés színhelyére dr. Bogdan az új temesvári prefektusjelölt, akit időközben már ki is nevezett a kormány. Bogdan a közönség nagy lelkesedéssel fogadta. Az óvációt dr. Bogdan néhány szóban köszönte meg, majd bejelent, hogy mint nemzeti párti ő is az akció terére lépett, mert érzi a cselekvés szükségességét. Dr. Bogdan a Bánátban igen nagy népszerűségnek örvend úgy többségi, mint kisebbségi körökben. A gyűlés végén deklarációt küldtek Goldisnak a gyűlés lefolyásáról, amelyen a vezetők közül többen tüntettek a szocialisták ellen olyanok is, akik a közéleti választások folyamán még karöltve dolgoztak velük az ellenzéki blokkban.

Goldis igazolja magát pártbíveit előtt

(Arad, április 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Goldis kultuszminiszter, az aradi nemzeti párt elnöke a husvétii ünnepeket Aradon töltötte. Goldis a nemzeti párt ottani vezetőbembereit lakására értekezletre hívta össze. A lakásán tartott értekezleten Goldis felajánlotta az aradi prefektusi állást Marsicu Jusztin dr.-nak, aki azonban kijelentette, hogy nem csatlakozik Goldis frakciójához, a prefektusi állást nem foglalja el, hanem továbbra is kitart Maniu Gyula mellett.

Ma, kedd déli tíz órára Goldis újabb értekezletre hívta össze a nemzeti párt vezető embereit a városháza üléstermébe. Az értekezleten kijelentette, hogy megakarja nyerni az aradi nemzeti párt vezető férfait a pártjához való csatlakozására. A mai értekezletet meg előzőleg a miniszter már szombatn magához

kérlette Miclea Sever dr. t és Miclesi Emil dr.-t, akikkel hosszon tárgyalt. A megbeszélések ezekkel a vezetőbemberekkel teljes sikerre vezettek, amennyiben kijelentették, hogy fentartás nélkül csatlakoznak Goldishoz.

Az intranzigensek

Ugyanebben az időben Maniu hívei dr. Marsicu lakásán is tartottak értekezletet, amelyen hogy mit határoztak, ezideig még nem sikerült pozitív értesülést szerezni. Valószínű azonban, hogy Marsicu és hívei ezen az értekezleten is Maniuhoz való ragaszkodásukat deklarálták. Goldis husvét-vasárnapját Temesváron töltötte, ahol pártbíveivel beható tanácskozásokat folytatott a prefektusi állás betöltése ügyében. Hogy mit határoztak e tekintetben, még ezideig nem került nyilvánosságra.

A ma délelőttre az aradi városháza összehívott értekezleten Goldis László nagy beszédet tartott. Hívei hangos ovációban rezesítették a minisztert. A megye minden részéből érkeztek delegátusok, akiknek nagy száma azt bizonyítja, hogy Goldis oldala mellett nagy tábor áll. Feltűnést keltett, hogy Marsicu Jusztin és hívei nem jelentek meg az értekezleten.

Az ülést Lázár Aurél dr. nyitotta meg, aki meleg hangon üdvözölte Goldis Lászlót. Ezután Goldis László emelkedett szólásra, aki a következő beszédet mondotta:

— Negyven éve annak, hogy a politikai küzdőtérén a román nép érdekeiért harcolok. A békeszerződés aláírását, melynek két klauzuláját, nevezetesen a kisebbségekre vonatkozó részét és a Bánátról való lemondást, lehetetlennek tartottam, hogy éppen erdélyi kormány írja alá, mindig elleneztem. Az aláírást elvégezhette volna Joga, vagy Averescu, de semmiesetre sem erdélyi kormány, amikor Bratianu otthagya Párist, mert nem akarta aláírni a békeszerződést.

A Vajda-kormánynak nem kellett volna aláírni a békeszerződést

— Mikor a Vajda-kormány megalakulás előtt állott, azt mondtam, hogy Vajda ne vállalja el a kormányzást a versaillesi békeszerződés aláírásával, ne vessen alá Romániát és a Vajda-kormányt idegen akarataknak.

Ennek ellenére Vajda mégis aláírta a szerződést. Amikor a békeszerződés ügyében koronatanács gyűlt össze, a király magához hívatta Maniu Gyulát, aki akkor a Consiliul Dirigent elnöke volt.

A koronatanács ülésén Maniu azt a kijelentést tette, hogy lehetetlen, hogy akadjon román politikus, aki a békeszerződést aláírja, vagy magáévá tegye. Ennek ellenére Maniu volt az, aki néhány hónap múlva Vajdát ajánlotta miniszterelnökkül. Amikor a Vajda-kormány bukása után Averescu kapott megbízást kormányalakításra, én felhívtam Maniu Gyulát, hogy keressen érintkezést Averescuval és kössön vele megállapodást Erdély érdekeinek védelmére. Maniu kezdett is tárgyalásokat Averescuval, amelynek első eredménye az volt, hogy én és Goga a kormányba kerülünk. Tárgyalásai azonban végeredményben eredmény nélkül végződtek. Amikor az Averescu-kormány elhagyta a helyét, újból felszólítottam Maniut, hogy lépjen érintkezésbe Bratianuval Erdély érdekeinek megvédésére.

Miért nem kapott Maniu kormányalakításra megbízást?

— Hallottam olyan hangokat, melyek szerint a király azért nem bízta meg Maniut kormányalakítással, mert a nemzeti párt távol maradt a gyulafehérvári koronázásról, holott éppen a nemzeti párt volt az, amely Gyulafehérvárt deklarálta koronázó várossá. Ez a feltevés nem áll. Az uralkodó a kormányelnök kinevezésénél kizárólag az ország érdekeit tartotta szem előtt. Maniut azért nem bízta meg a kormányalakítással, mert egyik hibát a másikra tetőzte és így joggal tételezhetette fel az uralkodó Maniuról, — aki a múltban is annyit hibázott, — hogy a jövőben sem lesz hibamentes. Én mindig a legnagyobb tisztelettel viseltem Maniu Gyulával szemben, habár már régen nagy nézeteltérések merültek fel közöttünk. Mégis kitartottam mellette az utolsó pillanatig.

Legyen vége Erdély szenvedésének

Beszéde további folyamán Goldis elmondja, hogy nem akarta azt, hogy Erdély tovább szenvedjen és ezért lépett be az Averescu kormányba. A nemzeti pártot nem akarta szétszakítani, hanem csupán Maniu Gyulától akarta elválasztani. Kijelentette ezután, hogy elhatározásának mindenütt nagy és megértő visszhangja támadt.

Magyarországon kiírják a választásokat

(Budapest, április 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kormányparti körökben hónapokkal előlt mar befejezett dolognak tartották, hogy a parlament mandátumát öt évvel meghosszabbítják a Főrendiház visszaállításával kapcsolatban. A frankógy kirobbanása után ez az álláspont megváltozott. Ma már komolyan arról tárgyalnak, hogy kiírják az új választásokat. Beavatottak szerint Bethlen bizalmas utasításban felhívta Rakovszkyt, a választásra vonatkozó kerületi beosztást az ünepek utánra készítse el, hogy a parlament elé terjesztendő legyen. Ugyancsak intézkedést Bethlen a választási névjegyzékek összeállítására iránt is. A miniszterelnök intézkedései rendkívül élénk kommentálásra adnak okot.

A Nagyintézőbizottság gyűlése elé

Irta Weinberger Nándor
az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség főtájkára

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség öszi konferenciája óta április 11-én fognak a Nagyintézőbizottság tagjai első ízben egybegyűlni, hogy szemlélt tartsanak a Szövetség eddigi működése felett és számos, a gyűlésnek fentartott kérdésben határozzanak a jövőre nézve. A Nagyintézőbizottság tanácskozásainak fontosságát az elnökség azzal is kifejezni kívánja, hogy meghívta a körzeti központok és az összes helyi csoportok vezetőségét is. S valóban, a bizottság sulyos kérdésekben kell majd határoznia. A felvetődő problémák nem újak, megoldásukat nem egyszer kísérelték meg, de sikertelenül. Most tehát olyan határozatokat kell hozni, amelyeknek realizálása nem nyugszik hypotéziseken, hanem amelyek a kérdések lényegének tiszta meglátásában olyan megoldásokat tartalmaznak, amelyeknek valóraváltása a bizottság hatalmában van.

Első és legfőbb feladatunk a Szövetség reorganizálása. Meg kell találni a biztos módját annak, hogy az erdélyi cionisták, akik az itteni zsidóságban kompakt tömeget alkotnak, városokként és falvaként megbízható, fegyvermezt és erős helyi csoportokban legyenek összefogva, ügyesítő, hozzáértő és arra való vezetés alatt, amely a Központ irányítása mellett a vidéki tagozatokat biztos kézzel vezeti és fejleszti. Ennek a feladatnak megoldását le-

Széppé

varázsol

ELIDA
IDEAL-SZAPPAN

Tisztább, enyhébb és sokkal kellemesebb illatu.

hetővé teszi az a körülmény, hogy nincsen olyan helység Erdélyben, ahol ne lennének derék, hűséges elvtársaink, a zsidó társadalom legagilisabb elemei. A cionisták mindenütt az alkotók, a politikailag érettek, az építők, minden teremtő akcióért lelkesedők és főképpen ők rendelkeznek azokkal a tulajdonságokkal, amelyek nélkül egy mozgalom már megindulása pillanatában halálra van ítélve: lelkiismerettel és fegyvellemmel. De éppen ebben a tettekeskedésben minden nemes ügyért rejlik a feladat nehézsége is. Hiányzik még az embereinkből az a minimális mértékű pártovinizmus, az a teljes felelősségérzet, amely az egyes embert arra kényszeríti, hogy az általa képviselt irányzatot, vagy elvet teljes szívvel lélekkel előrevinni igyekezzék akkor is, ha ezáltal pillanatnyilag más mozgalom érdekét el kellene hanyagolnia.

A szövetség 8 éves működése alatt a cionista nevelő munkára alkalmas nagy tábort nevelt már ki. De talán fáradtak, vagy más cionista tggyel vannak elfoglalva ezek a régi kipróbált vezérek, hogy nem látni őket sehol a helyükön. Viszont nem egy helyen látunk cionista közületek vezetésében nagyműveltségű erőket, akik azonban a provinciális munkába nem tudnak beletörődni s vagy félrevonulnak, vagy nagyszabású műveleteken törnek a fejüket, ahelyett, hogy éppen ott, ahol vannak mutatnák meg, hogyan kell egy helyi csoportot mintaszerveznie és összetartani. Ami sokszor nagyobb körültekintést, de mindenesetben nagyobb türelmet és diplomatikus érzéket igényel, mint a központi munkálkodás. Így hát senki számára nem lekicsinyelhető tevékenység. Ma az a helyzet, hogy a Szövetség kétségtelenül sokezer cionista felett rendelkezik és tekintetben állandó gyarapodás mutatkozik, de éppen ezért jogos és halaszthatatlan annak a kívánságnak megvalósítása, hogy a Szövetség ne csak egyéneknek, hanem decentralizált és erősen megszervezett tagozatokat lásson maga mögött. Ehhez pedig aligha lehet majd elkerülni egy egész sereg cionista reaktiválását kimondottan szervezeti munka számára. Azonkívül megkívánható a Palesztina-építőalapok vezetőségének teljes együttérzése és a helyzetnek olyan megértése, amely világossá teszi előttük, hogy tartós eredményeket csak úgy érhetnek el ők is, ha momentán és éppen ezért csak látszólagos hátrányok árán is a Szövetség kiépítését elősegítik. Az Alapok és a Szövetség együttműködésén, centrális célkitűzéseiben gondolkodni kell. Fel kell tártani a problémát, kanalizálni kell ezt a komplexumot, amely a legjobbakat foglalkoztatja s alkalmat kell adni a bizottságnak, hogy véleményt mondjon róla.

A csoportok aszervezésének van azonban egy talán még fontosabb, de lényegében bizonyára emelkedettebb kelleke: a lelkek meggyőzése, a tiszta cionista eszméhez, a tanítói forrásokhoz és soha el nem homályosuló szépség inas való visszatérés. Az utóbbi évek gyakorlati gondjai, a sanremói határozattal testet öltött nemzeti ideál és az országépítés soha nem hitt arányai igénybevették minden időnkét és eszközeinket. A Cionista Szervezet, amely a nemzeti megújulás eszméjének harcosa, a zsidó kultúra felautatója és újjáélesztője, a szétszórt zsidóság népi összetartozandóságának kifejezője, nevelője és a zsidó szellemi termelés regenerálója volt, a palesztinai új konsztaelláció beálltával a reághatamló pénzügyi és gazdasági, kolonizációs és jóléti intézmények létesítésében is kiválóan megállotta a helyét. Egész apparátusát az új adottságokba állította be. De itt az ideje, hogy a szervezet, amely

a Balfour-deklaráció és az országépítés nagy művét lehetővé tette és létrehozta, magára gondoljon. Nem szabad továbbra is a régi küzdelmekben megacélozott lelki és szellemi felkészültséget fogyasztani: új generációt kell nevelni, munkaképes, lelkes és népszerű jövőjében bizó cionistákat, akik a történelem kerekét immár elismert jogaink és érdekeink vágyain fogják tartani.

Ez a nevelőmunka, ennek a tudatnak elmélyítése és ennek az éltető hitnek terjesztése lesz a Szövetség legközelebbi feladata. Ennek a kurzusnak kezdetét az Ijjar akció jelenti. A bizottság dolga lesz olyan határozatokat hozni, amelyek a Központot képessé teszik ennek a cionista világhatalomnak felfogására és a mi viszonyaink szerint való minél intenzívebb követésére. Ma a cionistamozgalom nagy eredményei után és még nagyobb feladatai előtt, a mozgalom sorskérdései minden cionista lelkét lelkesedéssel és a történelmi hivatottság érzésével töltik el. Minden munkának szünetelnie kell a szervezeti hónap heteiben s minden koncentrált figyelmet a cionista-szervezetek kiépítésére, az emberek meggyőzésére és a szervezet kereteibe való bevonásra kell fordítani. Minden cionista legyen mestere és szóoka az eszmének. Az első lelkesedés szent hevével vigyék diadaira a zsidó renaissance és ennek megtestesítője, a cionista-szervezet gondolatát.

Enek a felbuzduló lelkesedésnek jegyében fog lezajlani az ideai sékel-akció is. Minden cionista kötelessége a sékelgyűjtésben résztvenni, ma inkább, mint valaha. A sékel nemcsak a zsidó szellemi és népi egység szimbóluma, hanem egyetlen biztos bázisa a Cionista Világszervezet bevételeinek.

A begyűjtött sékelek száma mindenütt messze mögötte van annak a ténynek, hogy a zsidóság nagy többsége követi, vagy legalább is rokonszenvvel nézi a cionista mozgalmat. Ez az állapot is annak a következménye, hogy a cionista szervezetek a saját létérdekei fölé helyezték mindenkor a propagandisztikus tanítást és meggyőzést, a chalucképzés istapolását és az országépítő alapok szolgálatát. Ez az irány természetesen most sem fog változni. De reális szükségletek parancsolják, hogy ezt a nagy distanciát a sékelfizetők és a cionista-szervezethez közelálló köztől évről-évre csökkent-sük. Londoni központunk Erdélytől minimálisan 20.000 sékelt vár ebben az évben s ennél fogva a Szövetség is kontingentiálni fogja az egyes helyi csoportokra eső minimális számot. S az eredmény csak annyiban térhet el a megjelölt számtól, hogy azt felülmulja. Nem lehet kétségünk a sikerben, ha a Nagyintézőbizottság a kontingens beváltásáért a helyi csoport vezetőségét teszi felelőssé.

Komoly eredményeket csak abban az esetben várhatunk, ha különösen a vezető cionisták magukévé teszik a felvetődő problémákat s azok megoldásán személyesen exponálják magukat. A Szövetség pénzügyi restaurálása is csak ily módon remélhető. A jelenlegi állapotnak sürgősen véget kell vetni. Erre pedig csak az a lehetőség kínálkozik egyelőre, hogy az Ijjar akcióval kapcsolatban minden helységben, ahol cionisták vannak, műsoros rendezvények tartassanak, az akció alatt legalább egyszer, amelyeknek jövedelme a Szövetséget illeti. A jövedelem bizonyos hányada ifjúsági kultuszubvencióra és a chalucképzés céljaira fordítatnák. A bizottság irányu határozata után ugy a Szövetség, mint az Aviva Barisszia Hitachdut és az Alapok vezetősége felhívna mindenütt csoportjait és exposituráit, hogy ezt az egyetlen posszibilis lehetőséget fenntartás nélkül előmozdítsák. Annál inkább, mert az ifjúsági szubvenció lesz az első lépés a nem eléggé méltányolt ifjúsági munka produktív kifejezésére. Ebben az irányban sok a tennivaló s az ifjúság eddigi eredményei tisztán az ő tulfeszített szorgalmuknak és nem céltudatos és az erők gazdaságos elosztását megkönnyítő támogatásnak köszönhető.

A bizottság jó munkát fog végezni, ha a tagok már eleve azzal az elhatározással jönnek erre a különben is nagyérdékességű tanácskozásra, hogy innen azt a szent akaratot viszik haza, hogy a Szövetség kiépítésére mindent meg kell tenni, ami arra alkalmasnak látszik s hogy ezt megtenni érdemes is.

Mín do

Az egy... a világró... arravonath... dolgoznak... ban adjuk...

Éppen... amelynek... utáni tára...

Azon... ges legyek...

Két éve... két ember... "A névnel..."

Egy re... első része... Az egész... kapja...

Több... elsősorban... vábbá a... tomi Hele...

Most... új operám...

Legutó...

Két... Ullateinn... filmet iro...

Egy k... nek még... I. felvoná... lehet, III... személyek... szoba. He... órákor, v...

Még... és már u...

Drám... zem sajtó...

Novel... adom ki... kívül egy... világ épi...

Erdély

ZO

T

Száll... legelő... Több... Vidék... Tánc

IROK ÉS IRÁSOK

Mín dolgoznak a világ nagy írói

Az egyik nagy bécsi lap körkérdést intézett a világirodalom több nagy reprezentánsához arravonathoz: ólág, hogy jelenleg milyen művön dolgoznak. A beérkezett válaszokat az alábbiakban adjuk:

Raoul Quernheimer

Éppen most fejezek be egy új regényt, amelynek „A töke” lesz a címe és a háború utáni társadalmi viszonyokkal foglalkozik.

Hermann Bahr

Azon dolgozom, hogy még egyszer egészen legyek.

Waldemar Bonsels

Két éve dolgozom már egy regényen, amely két ember elzüllesztését tárgyalja. A könyv címe „A név nélküli csillag” lesz.

Max Brod

Egy regénytrilógiát fejezek be, melynek első része a tavaly megjelent „Reubeni” volt. Az egész sorozat „A mi eretnekeink” címet kapja.

Hugo von Hofmannsthal

Több különféle művet próbálék befejezni, elsősorban „A torony” című élelményt, továbbá a „Nehézkes” című vígjátékot. Ezenkívül egy operettszöveget is írok, „Az egyiptomi Helén”-t Richard Strauss számára.

Erich Wolfgang Korngold

Most hangszerrelem „Heliane csodája” című új operátumot.

Thomas Mann

Legutóbbi párisi utazásomról írok könyvet.

Gustav Meyrink

Két nagy regényen dolgozom, amelyek Ulleinnál fogva megjelennek. Azonkívül egy filmet írok az Ufának.

Molnár Ferenc

Egy könnyű bohózatot dolgozom, amelynek még nincs címe. Tartalma a következő: I. felvonás: expozíciók, II. felvonás: zavaros lehet, III. felvonás: kibonyolódás. A szereplő személyek száma: 5. Diszkrétetés: egy egyszerű szoba. Hely: az adriai tengerpart. Kezdődik 8 órakor, vége 10 órakor.

Roda Roda

Még csak most fejeztem be egy színművet és már újra dolgozom? Ezzem ágában sincs!

Fritz v. Unruh

Dramát írok és naplójegyzeteimet rendezem sajtó alá.

Stephan Zweig

Novellagyűjteményem harmadik kötetét adom ki. Címe „Az érzelmek zavara.” Ezenkívül egy esszaysorozat készült. Ennek „A világ építőmesterei” címet adtam.

Lloyd Expr

Telefon
419

Zongoraszékek
kaphatók!

Erdély legrégebbi és legmegbízhatóbb

zongora raktára

Cluj, Str. Saguna 14.

TRISKA I.

Szállít zongorát, pianót gyári árban, a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett. Több ezer elismert írat megtekinthető. Vidékre szállítási költségeit a cég viseli.

Tánc- és művészlemez, beszélőgépek raktáron.

Pekinget bombázzák a kínai ellenforradalmi csapatok

(Peking, április 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Peking előtt váratlanul éles harcokra került a sor a várost már teljesen kiűrtő Feng tábornok hadseregei és Csang-Cso-Lin győzelmesen előnyomuló hadai között. A pekingi diplomáciai testület közbelépésére, amely a kínai központi kormány egyik nagyobb összeget is előlegezett, hogy a Pekingből visszavonuló csapatok hátralekös zsoldját megfizesse és így a várost azok sarcolásától megmentsse, már majdnem megállapodásra jutottak, hogy Peking neutrális területté váljon, amelybe Feng nemzeti hadseregének visszavonulása után, a győztes mandzsu hadseregek sem nyomulnak be. Csang-Cso-Lin alvezérének, Li-Csin Ling-nek csapatai azonban gyorsan elővonultak Peking ellen és az időközben valószínűleg erősítésként jutott Feng ezt a neutralitási megegyezés fölbontásának jelentve ki, a város előtt védelmi állapotban helyezkedett. A két csapat közötti harcok három kilométernyire a várostól délre, a vasútvonal mentén folytak a legélesebben. A mandzsu csapatokkal együtt halad a Kinába menekült tenger-oroszoknak egy csapata is, amely azzal a céllal akar bevonulni Pekingbe, hogy a szovjet követseget onnan elűzze. A várost Csang-Cso-Lin repülőgépei bombázzák. A Pekingben lakó európaiak és igen sok jobb módú kínai a külföldi követsegeknek európai és japán katonaság által védett negyedébe menekült, ahol a városban netalán átszaporított harcok ellen védettnek gondolják magukat.

Európa sorsa Kinában dől el

Valószínű, hogy a közönség teljesen idegenül áll a kínai helyzettel szemben, az ott történt változásokról csak rövid újságtelegra emlékszik vissza — ezek a táviratok pedig, különböző internacionális távirati ügynökségek sablonos hírei, röviden egyik, vagy másik ismeretlen nevű generális győzelmét vagy vereségét jelentik. Nagyon valószínű tehát, hogy az utód államok átlag újságolvasó közönségének halvány sejtelme sincs arról, hogy mit jelent egy Csang-Cso-Ling győzelme, vagy Vu-Pei-Fu visszavonulása.

Pedig Európa sorsa keleten dől el, ahol a szovjet készül a nagy leszámolásra s a nagyhatalmak harca keleten a szovjettel nyilván százszorosán nagyobb befolyással lesz a vén viharvert Európa jövőjére — mint pld. a magyarországi frankhamisítás.

Mi volt tulajdonképpen az orosz kínai konfliktus? Miért volt Karachin nagy követ pekingi fellépése olyan kardcsörtető? — A nyugat kínai vasutér való küzdelem megvilágításával érdekes bepillantást nyerünk Kína belpolitikájába.

Mint ismeretes, a szovjetkormány 1924. évben egyezményt kötött a pekinkai kormánnyal, amelyet még abban az évben hasonló értelmű egyezmény követte Csang-Cso-Linggel, Mandzsuria mindenható marsalljával, és amely egyezmények szerint az oroszok által épített nyugat kínai vasút (a nyugat kínai vasút Dairától Charbinig, nyugatról délre teljesen átszeli Mandzsuriát) közös orosz-kínai vezetés alá került. Az üzletmenetet Oroszország irányítja, a rendőri ellenőrzés kínai, a jövedelem arányosan osztódik meg a két ország között. Csang-Cso-Ling marsall, mint a többi más marsallok a többi vasútvonalakon, csapatait hitelbe szállította ide-oda és ezekről a felírásra menő fuvarozásokból a marsall hadseregének számlája az orosz vasutigazgatóság szerint nem kevesebb, mint 14 millió dollára rugott.

Ezután az orosz igazgatóság a számla kiegyenlítését követelte Csang-Cso-Lingtől, — ellenkező esetben beszünteti a csapatzállítást — mire a mandzsuriai marsall válaszként elfogatta a vezetőállás orosz igazgatókat. Ezt követte az orosz ultimátum Pekingben s az ügy egyelőre békésen elintéződött olyképen, hogy Csang-Cso-Ling nem szállíthat csapatokat. Oroszország ezzel pillanatnyilag diplomáciai és stratégiai sikert is aratott. Megakadályozta ugyanis, hogy a szovjetellenes Csang-Cso-Ling könnyen csapatokat vonhasson össze a köztársasági Peking kormánya ellen, amely szovjetbarát. Csang-Cso-Ling marsall Japán pártfogoltja és a szovjetrendszer halálos ellensége. Fehadiszállásán, Mukdenben hemzsegnek az orosz ellenforradalmárok, hadseregében az orosz ellenforradalmároknak külön ezredeik vannak.

Hogy állanak tehát a fegyveres erők egymással szemben Kinában és mi tulajdonképpen a generálisok harca?

Egyik oldalon áll Csang-Cso-Ling Mandzsuria marsallja és Vu-Pei-Fu generális Közép Kína ura, mindketten szovjetellenesek Japántól és Angliától támogatva — szemben áll velük a nacionalista kínai hadsereg, élén a mongol Feng marsall parancsnoksága alatt, akinek kezében van Peking és a köztársasági kormány. Feng marsall mongol csapatai az utolsó harcokból vesztesként kerültek ki. A sereg egy része Peking körül lett csoportosítva, a másik részt

Csang-Cso-Ling Schongbantonnál és Tientsinnél teljesen szétszórta. Ezért volt tehát stratégiaiilag fontos Oroszországnak, hogy megakadályozza, vagy legalább is meglassítsa a mandzsuriai marsall hadseregének előnyomulását, hogy ezalatt Feng újra reorganizálhassa hadseregét. A nyugat-kínai vasúti konfliktus tehát csak egy kis taktikai fogás volt a szovjet részéről, amely egyelőre Oroszország javára dől el, talán csak azért, mert Japán még nem találta elérkezettnek az időt, hogy nyíltan lépjen fel ellene. A japán külügyminiszter Tokióban tartott és a külpolitikai nyilvánosságának szánt beszédeiben meglehetősen rezervált volt és az orosz vasutigazgatók elfogatását, mint Csang-Cso-Ling felelőtlen tettét állította be.

A helyzet teljes megvilágításához szükséges az orosz-japán mandzsuriai probléma megmagyarázása is. Ez a probléma egy szóban összefoglalva a vasutpolitika. Ugyanaz, amiért már a cári Oroszország is szemben állott a keleti szigethatalommal — Japánnal.

Mi történik itt tehát? Oroszország és Japán verekednek egymással kínai területen, kínai vasutér, kínai emberanyag és kínai pénz feláldozásával. A pillanatnyi cél kapitalista és imperialista színezetű, mintha nem is a szovjet, hanem a cári Oroszország állana Japánnal szemben — a szovjet végecséje azonban más és ha ebből a harcból győztesen kerülne ki, úgy korlátlan ura lenne Keletnek. És hogy a szovjetcsillag győzelme mit jelent Keleten, azt nagyon jól tudják Tokióban és Londonban.

Lehet, hogy el fog jönni az idő, mikor a ma egymással, idegen célokért testvérharcban álló marsallok hadseregeibe gyömöszölt Kína nacionalista öntudatra ébred és egyedül veszi kezébe vasútvonalainak és sorsának intézését. De ez az idő még messze van. A font sterling és a yen még befolyásolják a rabló marsallokat. De Oroszország így is jókora előnyben van Japán és Anglia ellen, hiszen a kínai nacionalista mozgalmat hallatlanul ügyes politikai előrelátással a szovjet támogatja és a szovjet teremtette meg a félig nacionalista, félig bolsevista, mondjuk nacionalbolsevista Feng hadsereget.

Ki fog részletsikereket elérni, azt még nem tudjuk — a döntő befejezés még a beláthatatlanul bizonytalan messzeségben van — de annyi bizonyos, hogy Európa, sőt talán a világ sorsa — mint már annyiszor, úgy most is — Keleten dől el.

Zongorák gyári lerakata, gyári árban részleteire is. **Stornberg**, — Oradea-Mare, Bulev. Regele Ferdinand

Ha művészi kivitelű **fa, vass,** vagy **részbutort és zongorát** akar vásárolni, ne sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** és tekintse meg

Székely & Róty
Erdélyrészi Butorgyár R.-T.
Állandó butorkiállítás. Valódi Bösendorfer, Stingl, Wirth és Produktivgenossenschaft zongorák, továbbá furnirok és klosterneburgi enyvezett lemezek nagy választékban.

Hirdessen az Uj Keletben

Elkészült az „Abend” főszerkesztője elleni vádirat

Castiglioni a tanúk között. Egytől-öt évig terjedhető fegyház vár a vádlottakra

(Bécs, április 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az osztrák főváros közvéleményét ismét az „Abend” ismeretes ügye foglalkoztatja. A büntető hatóságok minden intervenció ellenére nem bocsátották szabadon sem Alexander Weiss főszerkesztőt, sem Artur Fuchs hirdetői iroda tulajdonosát. Az ügyészség csak arra volt hajlandó, hogy a tárgyalás előkészítését szorgalmazza és a vádiratot minél előbb elkészítse. A vádirat szerint a vádlottak 1921. és 1922-ben kölcsönös megértelemmel és együttműködéssel megfélemlítették Camillo Castiglioni ismert tőkepénzeszt, a Depositen-Bank vezető tisztviselőit és a Länderbank több főosztályvezetőjét, anyagilag ártó és becsületüket sértő támadásokat helyeztek el az „Abend”-ben, ha nem fizetnek a közlemények megakadályozásáért. A zsarolt összegek meghaladják az 1500 schillinget.

Artur Fuchs ellen ezenfelül még az a vád, hogy magát Alexander Weiss főszerkesztőt megfenyegette különböző leleplezéssel abban az esetben, ha egy hirdetői megállapodást nem a Schalek céggel kötne meg, hanem az Anorcha hirdetői vállalat.

A vádiratban zsarolással megejtett erőszakos ságról, mint az osztrák büntetőtörvénykönyv 98. § szakasza szerint minősülő büntényről szól, amelyet a törvény 1-5 évig terjedő fegyházzal sújt. A vádirat megemlíti, hogy Alexander Weiss Szenicz cseh szlovák községből származott el Bécsbe, de már megszerezte a bécsi illetőséget. Fuchs azonban, aki Eperjesen született és odaváló illetőségű, ma is külföldi állampolgár. A tárgyalást dr. Dörr

igazságügyi tanácsos fogja vezetni, míg a vádat dr. Schwarz sajtóügyész képviseli. Dr. Robert Steiner védi Weiss főszerkesztőt, míg dr. Josef Stein Fuchs jogi képviselője. Alexander Weiss a híres dr. Steger is megkérte, hogy vállalja védelmét. Steger, aki Kieuban tartózkodott, sürgönyileg értesítette Weiss családját, hogy szívesen vállalja a jogi képviselést és erre az alkalomra visszajár Oroszországból Bécsbe.

Érdekes, hogy a vád nem támaszkodik másra, mint azokra a rendőri nyomozásokra, amelyeket a lapok leleplező cikkeire indítottak meg. Sem Weiss, sem Fuchs ellen főjelentést senki nem tett és magán személy sem jelentkezett, aki érdekeiben megkárosítva érezte volna magát.

Az ügyészség tizenkét tanu beidézésére tett javaslatot, ki hallgatni kéri Paul Goldsteint, a Depositenbank egykori elnökét, József Friedet, a Haasenstein & Vogler-cég főnökét, Berthold Schweigert, a Castiglioni-ház vezérigazgatóját, dr. Ottó Lederer sajtófőnököt, Camillo Castiglioni, Emerich Lösznert, a M. Dakes hirdető vállalat igazgatóját, Carl Kolbertet, az „Abend” kiadóját, Artur Druckert, a Depositenbank helyettes elnökét, Maximilian Krauszt, a Länderbank egykori vezérigazgatóját, Markus Rotter bankigazgatót, végül dr. Siegfried Klausner és Sigmund Sachs újságírókat.

Bírói körökben a pör elhalasztását valószínűnek tartják, mert az esetben, ha a fontosabb tanúk közül bárki is elmaradna, a tárgyalást nem tartják meg.

Tetőpontján a jugoszláv kormányválság

Pasic beadta lemondását, de valószínűleg újra ő kap megbízást kormányalakításra Az ellenzék a kormány fejére olvassa bűneit

(Belgrád, április 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormányzó jugoszláv radikális párt elnökének: Jovanovic Ljubának ismertetett támadásai, melyek Pasic Rado, Pasic miniszterelnök fiának panamáival kapcsolatban láttak napvilágot, most végre elérték céljukat: Pasic miniszterelnök husvét másodnapján beadta Sándor királynak lemondását.

A helyzet ebben a pillanatban — a lemondás ellenére — az, hogy Pasic alighanem újra az új kormány élére kerül, amennyiben a radikális párt tegnapi ülésén egyhangulag bizalmat szavazott Pasicnak s így dezavualta Jovanovic Ljubát.

Az egész ügyben — mint mindig és mindenütt — ezúttal is Radics István szereplése a legérdekesebb. Tudvalevő, hogy Radics a parlament további tevékenységével kapcsolatban élesen szembekerült Pasiccal és néhány nappal ezelőtt kijelentette, hogy többé nem lép be olyan kabinetbe, amelynek az élén Pasic áll. Ennek ellenére tegnap már azt a kijelentést tette Radics az újságírók előtt, hogy megvan a lehetőség a koalíció további fentartására.

Az ellenzék vádirata a Pasic-kormány ellen

Az ellenzéki pártok, élükön Davidovic Ljubával, a demokrata párt elnökével, a szkuptsina husvételőtti ülésen deklarációt olvastak fel, amelyben részletesen megindokolják, miért nem szavazhatják meg a költségvetést. A deklaráció főbb pontjait itt adjuk:

A szövetséget ellenzéki pártok nem szavazták meg a 12 és félmilliárdos költségvetést, mert úgy tartják, hogy az olyan óriási összeg, ami meghaladja a nemzet közigazdasági erejét. Ez a költségvetés abban az időben került a nemzetgyűlés elé, amikor a földműves, a földmélő és az állam közigazdaságának oszlopa nem tudja pénzre tenni egész évi keserves munkájának gyümölcsöt, természet: amikor a vállalkozók kénytelenek megállítani gépeiket, a kereskedő összetett kezekkel áll üzlete előtt, vagy pedig a bíróságnak adja át raktára és üres pénztára kulcsait; amikor a munkásság ezrével kenyér nélkül a munkanélküliség nyomorába vannak hajszolva, mert a gyárakban nincs munka, sőt maga az állam is elbocsátja munkásait saját vállalataiból.

Elherdálják a milliókat

Pasic és Radics urak ahelyett, hogy takarékoskodnának, a milliók százait költik felesleges építkezésekre és költik oly célokra, amelyek nem övetlen szükségességek.

A pénzügyi javaslatok azt bizonyítják, hogy a Pasic-Radics kormány nem tiszteli sem az alkotmányt, sem a törvényeket, sem a parlamentet. Csak rontani igyekeznek az egész államrendszert és mindent, ami alkotmányos, önkényük alá kívánják vonni.

Kijelenti az egyesült ellenzék, hogy a minisztertanács 18 tagja működésével az oligarchikus abszolutizmusnak olyan legrosszabb példáját nyújtja, ami felülmul mindent, amit a világtörténelem ezen a téren valaha is látott.

A korrupció hullámai mindent elöntöttek

Amikor az ellenzék a javaslatok ellen szavaz, felemeli szavát az országban dúló rettenetes korrupció ellen, amit a Pasic-Radics-kormány nemcsak eltűr és nemcsak nem intézkedik ellene, hanem azt lehetővé is teszi támogatásával. A korrupció hullámai elöntötték az egész kormányt s az országot is. A miniszterelnök fia a bíróság és a közvélemény előtt áll, azzal a váddal terhelt, hogy az állami beszerzésekkel kereskedett és hogy súlyos milliókat szerzett a nemzeti vagyon rovására a miniszterek nemtörődömsége folytán.

Pasic le akar számolni pártbeli ellenségével

A radikális klub nagygyűlésének összehívásával Pasic azt akarta elérni, hogy a klub ülésén nyilvánosan lépjenek elő azok, akik eddig a kulisszák mögött dolgoztak az ő pártelröksége ellen. Ez a leszámolás de facto meg is történt, amennyiben a klub ülésén nyíltan dezavualta Jovanovic Ljubát.

Megindultak a kombinációk

Pasic lemondásával kapcsolatban természetesen megindultak a kombinációk arravatkozominden jel arra vall, hogy újra Pasicot bizza meg a király kormányalakítással, — emellett szól Radics optimisztikus kijelentése is — mégis több verzió van forgalomban. Nincsic külügyminiszter a kombinációkkal kapcsolatban kategorikusan kijelentette, hogy nem vállal megbízatást.

Egyes verziók szerint a király legszívesebben Jovanovic Ljubát látná az ország élén. Ebben a kormányban nem vennének részt sem a radikális, sem a horvát parasztpárt vezetői. A Jovanovic-kombináció kívül erősen tartja magát az a hír, hogy Pribicevicsek pártja kerül vissza a kormányba Radicsék helyére. Radics István kijelentése szerint Korosecék aspirálnak arra, hogy kormányra kerüljenek.

Az ellenzék semmiesetre sem dolgozik együtt Pasiccal

Az ellenzéki pártok természetesen élénk figyelemmel nézik az eseményeket és igyekeznek a helyzetet saját hasznukra fordítani.

A demokrata-pártban az a nézet alakult ki, hogy most szó sem lehet egy esetleges bekapcsolódásról, még abban az esetben sem, ha Nincsic és Jovanovic Ljuba kerülnek előtérbe, mert minden kormány csak átmeneti lehet a mai viszonyok között. A demokrata feltevése szerint legvalószínűbb egy ugynevezett szürke kabinet alakítása, vezérek nélkül, amelyet esetleg fel fog váltani a mostani ellenzék, ha szükséges, akkor Radicsékkal és azokkal a radikális disszidensekkel, akik tudvalevőleg Petrovic Nasztáz hívei.

Szénből préselt olajat állítanak elő Németországban

Franz Fischer professzor nyilatkozata a forradalmi jelentőségű találmányáról

Franz Fischer tanár, titkos tanácsos a szén értékesítésének világhíra tudósa, aki a háborúban mint egy tudományos intézet, a „Kaiser Wilhelm Institut für Kohlenforschung” vezetője, a szénből rengeteg olyan anyagot tudott kivonatolni, amit a blokkált Németország nem tudott volna előteremteni. A tudós azóta is folytatja ilyen irányú munkásságát és most a következőkben ismerteti azokat a lehetőségeket, amik a szén előállítására kapcsán az iparban várhatók.

A szén értékesítésének néhány problémáját a következőleg lehet összegezni: tüzelés szénporral, a széntartalmu koksz följavitása, füstmentes szén előállítása és olajnak szénből való kivonatolása.

A szénporral való tüzelés gyako latilag már néhány európai ipari államban és az Unió gyári centrumaiban ki van próbálva. Egyelőre a gyáriparban alkalmazzák olyképen, hogy a barnaszén, vagy akár a kőszén porát liszté őrlik.

Sok kísérletezés és tudományos kutatás után végre a füstmentes szén előállításának problémáját is megoldottuk. Egy koksz-szerű anyag ez, amely azonban ép oly könnyen gyullad és ég, mint a szén. Előállításához ugynevezett fél-koksz szükséges, amit kőszénporból meg szénhulladékból állítanak elő.

Tizenkét év előtt Bergius és Bilwiler vegyi uton akartak olajat nyerni kőszénből. Hidraulikus sajtó óriási nyomásával és hidrogénnel való kezelés után 40 vagy 50 százalékban való olyan terméket nyertek, amely lényegében azonos volt a holland indiai földolajjal és a kőszénből nyerhető os kátránnyal. Jelentékeny benzint is tartalmaz, főképen azonban hidroaromatikus magas forrponu olajak nyerhetők belőle, 20 százalékban fenólok is. Azóta ez olajok földolgozása révén lehetségessé vált Diesel-motorok számára hajtóolajat nyerni, amit benzin mellett impregnál olajként lehet alkalmazni. Az olajnyerés ilyen módján nincs szükség katalizátorokra és így sem a hidrogént, sem magát a szenet nem kell megtisztítani a kénes összeköttetésektől.

Az olajat egyébként nem egyedül a szénből, hanem a szénnyidőből és hidrogénből nyerjük, vagyis a szén és koksz gáztermékeiből. E gázokat tisztítási procedura alá veszik, kivonatolják belőlük a kénes anyagot és komprimált állapotban 100 atmoszférás légnyomással és 350-450 hőkkel mel ett beviszik az ugynevezett katalizátorokba. Ezek összetételük szerint a gázkéyeréket átváltoztatják metyalkoholra vagy gyorsan forraló olajra. Motorikus célokra pompásan bevált ez a termék, amelynek előállítás ma még komplikált. De már dolgoznak az egyszerűsítésén. Ha ez sikerül, akkor a legkiadósabb és legolcsóbb uton jut az ipar szénből préselt olajhoz.

Széde

(Bécs)

gyegva sű dozó bol nak, sikit muzsikára tárában, tölgyfa-as hajló szor tem, mög a könyv próbáinjak tok? . . .

De m percig ha készen v nepre v meg itt o egyet-má gondol. E zsidó kol félig álmu tuk egyu

— E bölintott — S — N szédert s őrsze s Micrájum a mese.

Eltű lanatban ellágyul hogy zav örülök,

Igan ezt a rányi s szeretnél tam, de külföldr séről, g tisztelt maguka neveljen lottam nak. — megpról

Van A zsidó galicia, itt. Ez den. K szédert is majd

szá nem onista ték ezt kis, kis csoport schussa II. ker (félakk könyhá széket, kollegi pénzrel már ne ki van los“ — hogy k sakodo lécsok nábat delyiel szülök

Er résztve kor és most r előra. a hön Ringer tündöl műkö bőrcip sstálm — it sem r E nyes kint

Széderest a bécsi diákmenzán

(Bécs, április.) Kint tavasz van, vidáman ragyogva süt a nap, a parkok tele vannak játszódozó boldog gyerekekkel: urgrándoznak, labdázanak, síkítanak, még a villamos is mintha Strauss muzsikára csilingelne. Itt bent az egyetem könyvtárában, álmos, hideg csönd. A hosszú, masszív tölgyfa-asztalokon végig nyitott könyvek, fölülük hajló szorgalmas diáksínek. Jobbra-balra tölem, előtem, mögöttem csupa tanuló fejek. Belenézek én is a könyvbe. — Tuberkolózis... tuberkulín... prébinjekció... tengeri malac — hol is tartok? ...

De ma mégis csak erev pészach van! Egy percig hazagondolok. Otthon már minden munkával készen vannak, minden előkészítve, csak az ünnepre vár. Anyám még egyszer átnéz mindent, még itt ott tesz-vesz valamit, még itt ott elsimít egyet-mást s közben bizonyára távollévő gyermekeire gondol. Hirtelen összevillan a szemem egy lengyel-zsidó kollega szemével. Ő is éppen olyan furcsán, félig álmodón bémult a levegőbe, mint én. Kitaláltuk egymás gondolatát. Hozzájövök.

— Kollegin, ugye hazagondolt? Mocsolyogva bólintottam:

— Sie auch?
— Nálunk — folytatta — a nagyapám szokta a szédert tartani. A falu vallásos vénei nála gyűlnek össze s rendszerint a késő hajnali órákig tart Mierájimról, a zsidók csodálatos vándorlásáról a mese.

Eltűnődve nézett maga elé. A következő pillanatban már újra józan. Talán szégyenli hirtelen ellágyulását, megbajtja magát — bocsásson meg, hogy zavartam. — Nem tesz semmit — feleltem — örülök, hogy idejött.

Igen a széder. A „kis menzán“ lesz, ahogyan ezt a valóban kis menzát, a vallásos diákok parányi szigetét elnevezték. Erről a „kis menzáról“ szeretnék valamit elmondani. Jómagam is tapasztaltam, de még többször hallottam, hogy valahányszor külföldre szorított, szegény zsidó diákok segélyezéséről, gyűjtéséről volt szó, az orthodox zsidók — tisztelttel a kevés kivételnek — azzal vonták ki magukat, hogy arra, hogy a külföldön „gajokat“ neveljenek, nem adnak pénzt. Számtalanszor hallottam replikázni — tréflit eznek, nem imádkoznak. — Hogy ennek mennyire az ellentézője igaz, megpróbtálom bebizonyítani.

Van a Zimmermann Platzon egy zsidó menza. A zsidó diákság zöme, lengyelek, oroszok, bukovinaiak, galiciák, csehok, jugoszlávok és magyarok ékezik itt. Ez a menza kóser ugyan, — de ez azután minden. Ki kalappal eszik, ki kalap nélkül, profoma szédert is szoktak tartani, de az a széder a tavaly is majdnem botrányba fulladt, mert az asszimiláció nem akarták a kalapjukat feltenni, míg a ci-onista diákok legalább a szertartás idejére követelték ezt. Nos ezeket az állapotokat megsokalta egy kis, kizárólag lengyelekből és erdélyiekből álló diákcsoport, tárgyalásokat folytatott a Hochschulanschaussal és sikerült szeparálnia magát. Bireltek a II. kerület egy régi, rozoga házában egy termet (félakkora, mint a kolozsvári menza) s egy kis konyhát, szerezték négy egyszerű asztalt, néhány széket, párkányos zsidóasszony szakácsnét, egy lengyel kollegina kiszolgált és sok akarattal, még kevesebb pénzzel, mégis csak él ez a „kis menza“ is. Itt már nem veszekednek a kalap fel- vagy letételéért, ki van írva a hirdetőtáblára, „kalap nélkül orni tilos“ — de erre nincs is szükség. A fiúk nemcsak, hogy kalapban esznek, hanem a kenyérhez is mosakodnak, moztment bencsolnak, szombatira kis kalácsokat sütnek s ha bor nélkül is, de hiddist csinálnak. Hargulyozni kívánom, hogy ezek az erdélyiek, akik itt vannak, 90 százalékban, orthodox-zsidó gyermekei és valamenyenien segélyt élveznek.

Ennek a „kis menzának“ a széderén fogok résztvenni. Milyen nehezen telik ma az idő. Más-kor észre sem veszem s máris felhangzik a „Schluss“, most meg az óra is mintha visszafelé menne s nem előre. Végre végre felhét. Szép lassan összeszedem a könyveim s megyek. Még világosság van, de a Ringen már égnek a lámpák. A kávéházak, mozik tündöklően világítva, a pompás fényreklámok már működnek, a járdán kigyó krokodil s más exotikus borbócok, kifogástalan selyembarisnyák s bundák sátnak, a széles utcákon elegáns autók suhannak — itt a mindennapi szokott élet látkét, itt semmi sem mutatja az ünnep közeledtét.

Elgondolkozva megyek tovább. A tükrös, fényes kirakatok egymásután maradnak el, már kint vagyok a Franz Joseph Kai-n s lassan át-

sétálok a Salztor-Brückén a második kerületbe. Mintha hirtelen egy más világba csöppentem volna. Nem hiába csufolják a kampóskeresztesek a második kerületet Palesztinának, vagy ahogy ők szokták mondani — Übersetzung ins hebraische — itt már érzem, hogy zsidók között vagyok, hogy ünnepe jön, hogy az ünnepe már az ajtón kopogtat. Az üzletek legnagyobb része már zárva, a lehúzott redőnyök közömbösen ásitának bele az utca lázas életébe. Egy-egy elkésett kerakodó sietve húzza le a rollót, egy-egy munkátó görnyedt szomoruzemű zsidó csak most viszi haza 5 kilós csomagokban a pászkat, — bizonyára szegény csak most szerezhettehetett pénzt, ott egy szabónas egy ruhával, tul egy fess kis masamód, óriási kalapskatulyával kezében éppen egy rendőrtől kérdez egy címet s túrelmetlenül ide-oda topog, míg a rendőr igazi osztrák nyugalommal a könyvében keresgél; siető férfiak, nők, gyárból, irodából szinte szaladnak hazafelé, már templomba kell menni. S valcban szép fehér szakállas öreg urak, cilinderral, némelyik talán még völegény korából származó havelokkal, takaros öreg asszonyok s ünneplőbe öltözött gyermekek tarkítják az utca képét.

Pészach az első szédereste a „kicsi menzán“. Rég nem voltam egy meghatva, mint ezen az estén. Már az asztal kész meglepetés. Ragyogó fehér abrosz, gyertyák, vázában virág, mindenki számára három egész pászka, egy negyedliter bor, a patkóalakban összetolt asztalok közepén, a széderasztalon, fehér kendővel letakart pászka, sültus és tojás, alma, zöld petrezselyem, torma, minden éppen úgy, mint otthon.

A szédert egy lengyel kollega nyitja meg csengő háber beszéddel. Üdvözi a jelenlévőket és átadja a szót a szédervezetőnek. Ez szintén lengyel. Még

egészen fiatal fiú, lelkesen, hévvel beszél. Az arca csak úgy sugárzik az intelligenciától. Héberül beszél, olyan szépen, ahogyan valaki csak az anyanyelvét beszélheti. Rámutat az est nagyszerűségére, amikor is soha nem hallott csodákról, amelyek csak a zsidókkal történtek meg, kell beszélnie. Talán nem mond igen nagyot, ha a jelen időket is csodásának látja, hiszen most ünnepejük a zsidó egyetem megnyitásának egy éves évfordulóját, most ünnepezték az egyik bécsi templom 100 éves fennállását s a chalucok gigantikus munkája mind-megannyi teljesítmény, melyek méltán megérdemlik a „csodás“ jelzőt. Énnek heddad-hiáltások s megkezdődik a széder. Minden fiú kapott egy-egy hágdót — és 30 ifjulekből száll az áhítat.

Elnézem őket külön-külön, milyen pompás emberek lesznek ezek. Milyen nagyszerű ésvhangban van ezeknél a tudás és a vallásosság. Szédáletes perspektívák nyílnak meg előttem. Ha már ezek ilyenek, milyennek nevelik majd gyermekeiket? Nem, soha többé nem leszek csüggedt! Amig a zsidóságnak ilyen fiai vannak, addig miénk a jövő!

Az örökszép cerimóniának vége. Éjjel 11 óra után kerülök haza. Az éjszaka bányadt, langyos. A frissen öntözött utcák kellemes-párával telítik a levegőt. Felérek a harmadik emeletre, meggyújtom a lámpám — olyan nagy csönd van. Az a szobának csufolt gyufaskatulya, amiben lakom, a csupas négy falával, olyan kijózanítóan hat rám. Hirtelen olyan elhagyatottnak érzem magam, szinte nem akarom elhinni, hogy egy felőrával ezelőtt még vidám voltam s ujjongott a lelkem. Milyen messze van ez már tőlem! Nem is vagyok álmos s valami úgy hiányzik nekem — gépiesen nyúlok a könyvem után... tuberkulózis... tuberkulín...

Hirsch Helén

Amundsen embereket remél találni az északi sarkon

A „Norge“ léghajón indul utnak

(Kopenhága, április 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Amundsen ma délelőtt Rómából, ahol a pápa, expedíciójának tagjaival együtt, kihallgatáson fogadta és megáldotta, Kopenhágába érkezett. Az újságíróknak kijelentette, hogy az olasz fővárosban való tartózkodásakor Mussolini miniszterelnök ünnepélyesen átadta neki a Nobile mérnök által épített „Norge“ nevű léghajót, amelyen Amundsen az északi sarkra fog repülni. A „Norge“ annyi benzint képes felvenni, hogy leszállás nélkül, ötezer kilométert tud majd repülni, holott a polárvonal távolsága csak 330 kilométer.

A léghajót az olasz fővárosból Pulhamon,

Kopenhágán, Oslón és Leningrádon keresztül szállítják a Spitzbergákra. Oslóban és Leningrádban a „Norge“ horgonyt fog vetni, hogy újabb gáz- és benzinkészletet vegyen magához.

Amundsen kifejezte az újságírók előtt, hogy expedíciójának céljaira miért választotta ezutal a léghajót, majd rátért annak a lehetőségére, hogy a sarkvidéken esetleg újabb szárazföldre fog bukkanni. Az sincs kizárva Amundsen szerint, hogy a sarkvidéken emberekre fog akadni, ami annál valószínűbb, minthogy a Polár-tengeren az évek hosszú során számosan szevedtek hajótörést. Az expedíció a legközelebbi hetekben utnak indul.

Szövetséget kötöttek

Szíría és Palesztina mandatárius kormányai

Hivatalos jelentés Jovenel és Plumer főkörmányzók tanácskozásáról. A tanácskozások éle Olaszország ellen irányul. Kötelesek-e a mandatárius hatalmak az arab kongresszus nyilvánosságára elé bocsátani kormányzati jelentéseiket

(Beiruth, április 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Henry de Jovenel, Szíría francia főkörmányzója, akinek jeruzsálemi látogatásáról néhány nappal ezelőtt beszámoltunk, ma visszatrézett Beiruthba. Jovenel több órán keresztül behatóan tanácskozott Palesztina angol főkörmányzójával, lord Plummerrel és ennek a tanácskozásnak, a helyi kérdésektől eltekintve, az volt a lényege, hogy a szíriai és palesztinai mandatárius kormányzóságok milyen álláspontot foglaljanak el a szíriai-arab kongresszussal szemben, amely felett, tudvalevőleg, meglepéstésszerűen Olaszország vállalta a protektorátust.

A szíriai-arab kongresszus napirendjén ugyanis nem kisebb követelés is szerepel, mint az, hogy a szíriai francia és a palesztinai angol mandátumot függeszék fel. A két főkörmányzó, Jovenel és Plumer tanácskozása tehát első sorban arra irányult, hogy ezzel a követeléssel szemben milyen egyéges álláspontot foglaljanak el. A tanácskozás során, mint alábbi részletes tudósításunk jelenti, sikerült a két mandatárius kormányzóság számára egy olyan platformot találni, amelyen úgy Szíría, mint Palesztina a legenergiusabban megvédehetik érdekeiket.

A jeruzsálemi tanácskozásokról ma a következő hivatalos kommunikét adták ki:

„Palesztina és Szíría főkörmányzói megállapodtak abban, hogy kormányaik között, a mandátumuk alatt álló területek közelebbi naxusa, valamint azok lakosságának anyagi fellendítése érdekében szorosabb viszonyt létesítsenek és hogy az összes idevségó kérdések tisztázása céljából kölcsönösen és rendszeresen kücsérlik egymással hireiket.“

Ez a hivatalos jelentés világosan bizonyítja, hogy a megbeszélések a két főkörmányzó között túlhaladták a lokális problémákat és főleg az Olaszországgal, illetve a szíriai-arab kongresszussal szemben tanúsítandó magatartásra terjeszkedtek ki.

Minthogy a szíriai-arab kongresszus összehívói elsősorban a beiruthiak, érthető, ha különösen Franciaország az, amely a kongresszus mögött álló Olaszország ellen fel van háborodva. A kongresszus követeléseit sértik azonban természetesen Anglia és a Ciomista Executiva érdekeit is és ennek tudható be, hogy Jovenel és Plumer főkörmányzók tanácskozása minden nehézség nélkül folyt le és már néhány órai eszmekicserélés után eredményre vezetett.

Ellentét a mandátumbizottságban

A „Daily Telegraph“ diplomáciai munkatársa ismerteti a francia-olasz ellentéteket és ebből a tudósításból meg tudjuk, hogy az állandó man-

Központi zsidó bank alakult Galiciában. Lembergben jelentik: Az elmúlt vasárnap alakult meg Lembergben a zsidó lakosság minden rétege képviselőinek részvételével a központi zsidó bank. Dr. Leon Reich szjejm képviselő meggyőző beszédében rámutatott a bank alapításának előzményeire. A zsidóság katasztrófális gazdasági helyzete szinte parancsolóan követelte a bank létrejöttét, amelyhez az első indítékot a cionista szervezet adta. Elmondta, hogy az Amerikába kiszármazott lengyel zsidóság szívesen támogatja ezt a pénzügyi intézkedést. A bankot kereskedelmi elvek szerint kell vezetni és egy általános hitelforrásá kell kiépíteni. A következő szónok dr. Schzorak kifejtette, hogy a bank a szervezeti formát választotta, mert ez nagyon népszerű Amerikában és mert alkalmas az összes lengyelországi zsidó szervezetek egyesítésére. A bank javára is kell három hónapon belül egy félmillió arany-zlotyot jegyezni, mert csak így lehet elérni nagyobb hitelsegélyt az amerikai tőrvérektől.

Több német kisállam beolvad Poroszországba. Berlinből jelentik: Több német közép és kisállam részéről mozgalom indult meg az önálló feladásra és a Poroszországba való beolvadásra. Sakaumburg-Lippe hercegség tartományi gyűlést már összehívták, hogy ebben a kérdésben döntsenek és Hessen, valamint Mecklenburg-Schwerin határozata is közzétét van ebben a tárgyban. A mozgalom célja a közigazgatási költségek csökkentése.

Halálos autóbusszokaramból Kolozsváron. Szombaton este nyolc óra tájban borzalmas szerencsétlenség áldozata lett egy utasokkal telt autóbussz. A Rapid autóbussz vállalat 32-es számú kocsiját a Bereg utcában egy tolató mozdony elgázolta, miután pár percig az összetört gépet magával hurcolta. A sofőr Constantin scu Constantiu és a mellette ülő Bucilla Anna jegyszedő szörnyethaltak. Az utasok közül súlyosan megsebesültek Seidler János és Müller Károly tégla- gyári munkások, akiket a Renner börtgyár előhívott orvosa résziesített első segélyben. Könyebben megsebesültek Kuo Sándor, a Renner-börtgyár tisztviselője és felesége. A rendőrség részéről Obescu komisszár és az ügyészség részéről Biriescu ügyész szállottak ki a helyszínre és bevezették a nyomozást. Megállapították hogy Costica, az autó szerencsétlenül járt vezetője nem hibás a karambol megtörténtéért, mert a Bereg utcai sorompó, amely megállítja a közlekedést a sinen keresztül, nem volt leeresztve. Azonnal kihallgatták Puskás Gábor váltóírt és csabhamar megállapították, hogy a jelzőharang kalapácsa leván törve és ez okozta, annak dacára, hogy az állomásról szabályszerűen jelezték a mozdony elindulását, az összetörlőzést. Tekintettel arra, hogy a szerencsétlenségért a váltóírt terheli a felelősség, Puskás Gábort letartóztatták. Valószínűnek tartják, hogy Puskásnak van valami része abban, hogy a jelzőharang használhatatlan állapotban volt a szerencsétlenség megtörténtekor. Seidler állapotja komoly aggodalmakra ad okot. Müller Károly állapota nem súlyos. Az autó áldozatainak tegnap délután volt a temetése öríási részvét megnyitvánulása mellett.

A budapesti bíróság készül a frank- ügy főtárgyalására. Budapestről jelentik: A bíróság Török-tanácsa egész április hónapban nem tart ülést, hogy ideje legyen az április végére kitűzött franktárgyalás iratának áttanulmányozására. A tárgyalás iránt az egész országban rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik.

New-York püspöke a törökországi keresztény-üldözések ellen. New-Yorkból jelentik: Mannyuk new yorki püspök az egyházkerület több mint száz püspökének aláírásával a törökországi keresztény-üldözések miatt memorandumot intézett a szentatúshoz, amelyben kéri, hogy a szerátus ne ratifikálja a londonne-i szerződést. Barah szenátor válaszában kijelentette, hogy Amerika egyházi és gazdasági érdekei megkövetelik a szerződés elfogadását.

A magyar titkos társaságok meg akarják hiusítani az ellenük folyó nyomozást. Budapestről jelentik: A titkos társaságok vezetői elhatározták, hogy az ellenük folyó nyomozást minden eszközzel megbiusítják. Ebből a célból több társaság megváltoztatta nevét, mások pedig vidékre tették át székhelyüket. A nyomozás megállapította, hogy összesen tizennégy titkos társaság működik, amelyeknek tizezer tagjuk van.

Minden hatvan éven felüli embernek s'etnie kell megfiatalítani magát. Bécsből jelentik: Dr. Adolf Lorenz, a világhírű bécsi egyetemi tanár rendes szokásához híven ezidén is Amerikába utazott ottani pácienseinek meg-

látogatására. A szemfüles amerikai riportereknek azonnal feltűnt, hogy az ösz, öreg orvos tavaly óta feltűnően megfiatalodott, szeme csillogó, járása könnyed és ruganyos lett. — Öt évvel ezelőtt, amikor 62 éves voltam — mondotta Lorenz professzor a riportereknek — úgy éreztem, hogy halálom már nem késhet soká. Szakítani akartam pályámmal, hogy legalább maradék napjaimat nyugalomban töltssem el. Akkor, valakinek a tanácsára, elhatároztam, hogy megfiatalítatom magam. Veszteni valóm alig volt. Öt hónappal az operáció után már sokkal jobban éreztem magam, ma pedig, öt esztendő után jó erőben vagyok, mint egy kezdő negyvenes. Vérnyomásom normális, a fáradságot alig érzem, érzelmeszedés már nem fenyeget. Maga a Steinach-féle operáció — amely nem tévesztendő össze a mirigyátültetéssel, — alig volt kellemetlenebb, mint egy rosszul sikerült hajvágás. Az én véleményem szerint minden 60 éven felüli embernek sietnie kellene megfiatalítania magát. Ennél alacsonyabb korban azonban csak a legkritikább esetekben lehet értelme a Steinach-operációnak, mert — véleményem szerint — a szexuális problémához az operációnak nincsen köze. Asszonyoknál, sajnos, az operációnak nincsen anatómiai lehetősége, de a besugárzási módszer alkalmazható magukat, amit mindenkinek csak — melegen ajánlhatok.

Eljegyzés. Weinstein Helén (Dj) és Gottehrer Elemér (Cluj) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

M. Ehrenpreis — szaloni ki főrabbija. A szaloni zsidó hitközség dr. M. Ehrenpreis stockholmi rabbi választotta lekipásztorává. A választás, amelyet e hó 26-án ejtettek meg, egyhangu volt. Azt hiszik, hogy Ehrenpreis dr. elvállalja a nagy hitközség rabbinátusi méltóságát. A híres hebraista működésétől várják egész Görögország zsidóságának megszervezését.

Módosítják a víz felhasználására vonatkozó rendelkezéseket. Bukarestből jelentik: A közmunkaügyi minisztérium legközelebb igen fontos módosításokat fog eszközölni a romániai vizek fölött való rendelkezések és a használati díjak tekintetében. Az új tervezet szerint az állandó öntözőkészsülékek után, bármilyen rendszerűek is legyenek azok, továbbá a gőzkazánok táplálására, vagy motorikus gépek fűtésére szolgáló és ipari berendezések számára való vizek után, amelyek akár gyártás céljaira szolgálnak, akár pedig a szállítást mozditják elő, vízhasználati díj fejében a jövőben az alábbi illetékek fizetendők: A szénatermő rétek és termények céljaira való földök öntözésénél hektáronként évi 20 lej, zöldségtermelő földök öntözésére évenként és hektáronként 150 lej, kazánok vizellátására és gőzgépek fűtésére lóerőnként 5 lej. Robbanómotorok hűtésére lóerőnként egy évre 5 lej. Malmok, fűrészek és más motorikus erejű berendezések után, amelyek hidraulikus szervezetek révén működnek, lóerőnként és évenként 30 lej. Turbina-rendszerrel mozgatott motorerőberendezéseknél lóerőnként egy évre 60 lej. Ama gyáraknál, amelyek a vizet gyártásra használják, évi 200 lej, mosásnál 100 lej másodpercenként 100 liter víz használata mellett az évi díj. Szabad faszállításnál köbméterenként és km-enként 4 bani. Tu'ajok szállításánál köbméterenként 1 lej. A fizetendő díjakat a vízügyek intézősége külön határozatokkal állapítja meg. Az évi víz-díjakat két részletben, ugymint: január 1-én és július 1-én kell lefizetni.

A legujabb amerikai divat. Amerikában a divat örület elérte a csúcspontját. Az elmúlt évben az volt a divat, hogy a gazdag asszonyok bokájukra rajzoltatták férjük arcképét, de ez a tetoválási divat nem volt tartós és ezt a divatot fólváltotta a vállon való rajz. Most már nem arcokat, hanem egy virágot, madarat, vagy lepkét rajzoltattak testükre a divatnak hódoló hölgyek. Miss Mary Harriman, a newyorki operett starja most új divatot talált föl: napernyőjére saját arc-képét rajzoltatta meg egy neves festő által. Amikor megkérdezték tőle, mi jelentősége van ennek az újításnak, kijelentette, hogy ez a legpraktikusabb divat. Hányszor cserélik ki a ruhátaikban a napernyőket? De ha rajta van a tulajdonos arc képe, akkor mindenki vigyázni fog, hogy a sajátját kapja meg és fólhábordva fogja visszautasítani másnak a napernyőjét, aki minden körülmények között idősebb, vagy legalább is idősebbnek látszik.

Tisztujítás a dési zsidó hitközségben. A dési ortodox hitközség április 1-én tartotta tisztujító közgyűlését. Miután a lelépő előljáróságnak és képviselőtestületnek eddigi működésükért a felmentvény megadása mellett köszönetet szavaztak, a közgyűlés hitközségi elnökké újból az eddigi elnököt, Ordentlich Ferencet választotta meg egyhangulag. Alélnökké: Schwartz Berl; főgondnokká: Hanz Dávid; "gondnokká: Fülöp Elek; pénztároská: Noé Izidor; gazdává: Klein Samu választattak meg. A képviselőtestületbe be- választattak: Szander Ch. József, Fesztinger Náthán, Weinberger Jonász, Rosenzweig Jakab, Friedman Herman, Friedman Isák, Schlésinger Jakab, Majrovits Miksa, dr. Ágai Andor, Elefant Ábrahám, Kallus Zsigmond, Majrovits Jakab és Mózes Bence. Ordentlich Ferenc elnök kijelentette, hogy a megtszítelő, de egy- uttal különösen a mai körülmények közepette felelősségteljes és terhes megbízást nem fogadja el, azonban valószínű, hogy a közgyűlés egy- hangu kívánságának megfelelően az elnökséget továbbra is vállalni fogja.

Kirabolták Ráchel sírját. Jeruzsálemből jelentik: Ráchel sírját, amely a jeruzsálem-hebrom országúton fekszik és amelyhez ezerszámra szoktak zarándokolni a turisták, a szombatról-vasárnapra virradó éjszakán kirabolták. A tetőről bedöntötték a sírfalat és a sírkamarából elvitték az értékes függönyöket. A kegyeletstört tett egész Palesztinában nagy felháborodást váltott ki.

* Az izzólámpa vásárlásnál ne felejtse el, hogy a világítási költségeket a takarékos áramfogyasztású izzólámpa csökkenti. „Tunggram“ izzólámpák ennek a követelménynek is megfelelnek. 1

Mozgók műsora:

Április 7.

Mától, április hó 7-től három szenzációs bemutató egyszerre:

Select-mozgó

MESSALINA

Az olasz filmgyártás legnagyobb világprodukcója arról a nőről, aki királyoknak és a csöcseléknek szeretője volt. A vérengző és szerelmes Messalinát Rina de Liguoro grófnő, a Quo Vadis hősnője alakítja, de a felvételeknél résztvesz az egész olasz udvar a királylyal és királynővel.

Világsiker! Mindkét részt egyszerre vetítjük. — Nagy zenekar.

Uranla-mozgó

Csak három napig

A nagy ismeretlen nő.

A főszerepben Ellen Richter.

Csak nemrég tapsolt Kolozsvár annak a film- nek, amely Reptülőgépen a föld körül 13 nap alatt repítette Ellen Richtert és vakmerő társait.

Apollo-mozgó

Arne ur kincse

Leg r'öf Zelma világhírű regénye után, melyből Gerhard Hauptmann

Téli ballada

Leg r'öf Zelma világhírű regénye után, melyből Gerhard Hauptmann

Téli ballada

cimén irt csolálatos drámát. A főszerepben Mary Johnson.

KÖZGAZDASÁG

A hánsági kereskedők tiltakoznak az új behozatali vámtarifa ellen

Vasárnap tartják meg a nagyváradi országos kereskedőkongresszust

(Timisoara-Temesvár, április 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Csak most bontakozik egész arányában az az általános elkeseredés, amelyet a vas-, fém- és textilcikkek behozatalára vonatkozó új vámtarifa keltett a kereskedők körében. Mint az Uj Kelet egyik legutóbbi számában jelentette, az új vámtarifában, különösen a textilcikkekénél, de nem sokkal kisebb mértékben a vas- és fémpari termékekénél igen hathatósan érvényesül a belföldi ipar védelme, de a kereskedelem és fogyasztás szempontjából fölültébb sérelmes tételeket állapítottak meg.

Az új tarifa ellen úgy a csatló területeken mint a regátban nagyarányú akcióra készülnek az érdekelt kereskedelmi körök, mert azt remélik, hogy az új kormány revízió alá veszi az újonnan életbelépett vámnomenklaturát és a kereskedők bevonásával helyesebb megosztású vámcsoportosítást fog életbeléptetni.

A nagyváradi Kereskedelmi Csarnok, mint ismeretes, április 11-ére, vasárnapra országos kereskedőkongresszust hívott egybe, amelynek

¶ **A budapesti nemzetközi bőrkongresszus programja.** Budapestről jelentik: A budapesti nemzetközi bőrkongresszus előkészítő bizottsága elkészítette a kongresszus programját. A kongresszus április 16-án kezdődik; este a Lloyd-klubban ismerkedési összejövetel. A következő napon április 17-én reggel kilenckor összejövetel a Drechsler-kávéházban, onnan kivonulás a nemzetközi tavaszi vásárra. Este Budapest város bankettet ad a kongresszus résztvevőinek tiszteletére a Gellért-szállóban. A tulajdonképeni kongresszus vasárnap kezdődik a régi képviselőházban a következő napirenddel: 1. A vámok túltengései és a szomszéd államokkal való szerződések megszüntetése. 2. Szabadforgalom a nyersbőrkereskedelemben. 3. A felületmérés nemzetközi vonatkozásban. 4. A vízumok megszüntetése kereskedelmi vonatkozásban. 5. A forgalmi- és luxusadó. 6. Tiszteletlen verseny. 7. Szabadforgalom a nyersbőrkereskedelemben. 8. A cipőgyártás. A kongresszusra Romániából is számosan jelentették be részvételüket.

¶ **Csehszlovákia háboruja Lengyelország ellen** Bécsből jelentik: Bécsben nagy feltűnést keltett a csehszlovák kormány minap kiadott rendelete, mely március 30-ától kezdődőleg megtiltja a lengyel szarvasmarhák és sertések átvitelét a csehszlovák köztársaság területére. A bécsi gazdasági körök a csehszlovák kormány intézkedésében egy Lengyelország elleni gazdasági háború kezdetét látják. A csehszlovák kormány váratlan akciójának, hír szerint az az oka, hogy a lengyel kormány a

egyik sarkalatos tárgysorozati pontja az új behozatali vámnomenklatura kérdése lesz. Ennek a tárgysorozati pontnak az anyagát már a kongresszus előkészítő értekezleten is beható tanulmány tárgyává tették és a kérdés anyagát külön bizottságnak adták ki részletes kidolgozás végett.

A hánsági kereskedelmi egyesületek textil- és vas szakosztályai tegnap délelőtt népes gyűlést tartottak Khun Richárd elnöke mellett, amelyen rendkívül súlyos kifakadások hangzottak el az új vámtarifa ellen és hangzottak, hogy az új vámtarifa fölültébb alkalmas arra, hogy egyrészt megbénítsa a kereskedelmet, másrészt, hogy egy általános drágulást idézzon elő. A gyűlés végül elhatározta, hogy a nagyváradi Kereskedelmi Csarnok által összehívott vámkongresszusra nagyszámu delegációt küld ki, melynek elnökéül Khun Richárdot, a Hánsági Kereskedelmi Egyesületek elnökét választották meg. Végül határozati javaslatot fogadtak el, amelyben még a kongresszus megtartása előtt tiltakoznak az aránytalan vámemlékek ellen.

stabilizált zloty érdekében nemrégiben egész sereg beviteli tilalmat léptetett életbe, a vámtételeket is jelentékenyen felemelte és ezzel a csehszlovák exportot ugyszólván lehetetlenné tette. A prágai kormány intézkedése igen érzékenyen érinti Bécsset, mely élelmiszerszükségletét jórészt Lengyelországból szerezte be.

¶ **Tizennégymillió font deficitelt zárult Anglia költségvetési éve.** Londonból jelentik: A kiadott hivatalos jelentés szerint a szerdai nappal lezárult az államháztartás költségvetési éve. A bevételek kerekén 812 millió font sterlinget tettek ki az előirányzott 891 millióval szemben, a kiadások pedig 826 millióra rúgtak, holott Churchill 800 millióval irányozta elő az államháztartás kiadásait. A költségvetés pontos deficitje tizennégymillió font sterling, ami abból állott elő, hogy az államkincstár huszmillió fonttal támogatta a szénbányákat.

¶ **Az erdélyi és hánsági vendéglősök kongresszusa.** Az erdélyi és hánsági vendégipari munkások és hó 26, 27 és 28-án Marosvásárhelyen országos kongresszust tartanak. A kongresszusnak legfontosabb tárgya a luxusadó ellen való tiltakozás lesz.

TŐZSDE

Április 6-án

A mai napon a húsvéti ünnep miatt szünetelt a devizaforgalom.

A konkurrencia

fejleszti az ipart és kereskedelmet, tevékenységre készíti a mozgékony kereskedőt, különben

tehetetlen

a mai kifinomodott izléssel szemben, mely különösen **férfiszöveteknél** igen előrehaladott. Saját érdekében ne kísérletezzen mással, csak

SCHWARCZ JENŐ utódával
Cluj, Strada Regina Maria 14. szám.

SPORT

A húsvéti ünnep két napján körmérkőzések folytak Bukarestben, amelyeket a kolozsvári Victoria-csapat rendezett. A mérkőzéseken a Victoria és a Vasas csapat vett részt és mindketten döntő győzelmet arattak. Részletes eredmények a következők:

Körmérkőzés Bukarestben

I. nap. Vasas—Unirea 5:2. A mérkőzés két-szori meghosszabbítás után dőlt el, 1:1, illetve 2:2 eredmények után.

Victoria—Olimpia 4:2. A kolozsvári csapat könnyen győz Istvány 2 és Mattauch 2 góljaival.

II. nap. Olimpia—Vasas 4:1. Az előző napi mérkőzés 31 boltrafaradt Vasasok nem bírtak ellentállni a jénevü fővárosi csapatnak.

Victoria—Unirea 6:1. A Victoria Huniade nélkül is nagy fölényrel győzött.

Körmérkőzés Kolozsváron

A CFR pályán megrendezett négyes körmérkőzés legnagyobb szenzációja az, hogy a favorit KKASE a döntőmérkőzésen 3:0-as vezetése dacára vereséget szenvedett a vasutas csapattól. Részletes eredmények:

CFR—Huhos 1:0 (0:0), bíró Seliceanu, A CFR Takács gólyaival győz.

KKASE—RMS 1:0 (0:0), bíró Jakobi.

Huhos—RMS 2:1 (1:1), bíró Végh Kami.

CFR—KKASE 4:3 (0:3), bíró Seliceanu.

Vidéki eredmények:

Torda válogatott—KAC—U kombinált 2:2 (0,1).

Szinész Ujságíró komb.—KAC oldboy 4:0 (4:0) bíró dr. Andreescu.

Szamosujvár. Vasas komb.—Szamosujvár komb. 4:3 (2:1).

Nagyenyed. Torda komb.—Nagyenyed komb. 2:0 (1:0) bíró Pop Joan. (Vasárnap).

Nagyvárad. Ezüsttabda körmérkőzések: Törökvs—Egyetértés 5:0 (2:0) bíró Máthé, CFR—Makkabea 2:0 (0,0, 0,0).

Hétfőn: Törökvs—CFR 3:0 (2:0) bíró Máthé. A Makkabea—Egyetértés mérkőzés elmaradt az előbbi lemorzsolása folytán.

Nagyszalonta. NAC—NSC 3:2 (2:2) bajnoki, bíró Krüger.

Temesvár. ATE—TMTE 3:1 (1:1). Bíró: Falb. Kinizsi ifj.—AMTE ifj. 7:0 (4:0). (Vasárnap). AMTE—TAC 4:0 (2:0). Bíró: Keller. Kinizsi ifj.—ATE ifj. 8:1 (5:0). (Hétfő).

Arad. AMTE—TAC 3:1 (1:0). Bíró: Fövényi. (Vasárnap). TMTE—ATE 3:3 (1:1). Bíró: Horváth. (Hétfő).

Külföldi eredmények:

Bécs. Hakoah—Amateure 1:0, Rapid—Slovan 4:4 (Vasárnap).

Prága. Viktoria—Ziskov—Europa (Barcelona) 6:1. Budapest. FTC—MTK 0:0 (félbeszakítva.) A két nagy rivális küzdelme az MTK hibájából kinos botrányal végződött.

Az 1928-as olimpiad programja. Amsterdami tudósítónk jelenti: Most állapította meg az Olimpiai bizottság az 1928-ban Amsterdamban tartandó olimpiász ideiglenes programját. E szerint a hivatalos megnyitás június 30-án, a befejezés július 24-én lesz. Azonban még a hivatalos megnyitás előtt már június 20-án fognak a football-mérkőzések kezdődni. Ugyancsak a football-mérkőzések tartama alatt fognak a hockey-versenyek is lefolyni. Ezek után következnek a tennisversenyek, természetesen csak az esetben, ha az Olimpiai Bizottság véglegesen is dönteni fog a tennisversenyek megtartása mellett. A tennis-mérkőzésekkel egyidejűleg vívmérkőzések tartanak meg. Az atletikai versenyek július 9-én fognak kezdődni és azt követik, vagy ezzel egyidejűleg fognak lefolyni vitorlás-versenyek és pedig az Amstelen a Maason és nyíltengeren, továbbá evezések és kerékpárversenyek; aztán uszób- és lóversenyek. Egész Hollandia sportéletében lázasan készülnek az olimpiászra s a legutóbbi játszott Holland—Svájc football mérkőzés eredménye (5:0 Holl. javára) azzal kecsegteti őket, hogy 1928-ban ők fogják football terén Uruguay helyét elfoglalni. A múltkor jelentettem, hogy az olimpiász számára az új sportpálya építését már megkezdtek s most már annyira előrehaladt stádiumban van, hogy azt hiszik, hogy az új stadion (mely közvetlenül a régi — bástyához hasonló — stadion mellett lesz felépítve) jóval az olimpiász megkezdése előtt teljesen készen lesz. Vajjon Románia tett már valami előkészületet az olimpiászra?

Szerda, 1

Spool
Hoffm

Cluj,

SZINE

Szerda: Sztan
rácsonyi
Aladár
szám 31
Csíftörték: A
csonyi I
101 sz.
Pénteken 8 ó
először.
Francia
Aladár
Pénteken negy
sultánai
helyárak
Szombat fél 9
gyel Irén
letszünet.
Vasárnap d. u.
litott hely
Aladár
Vasárnap három
(O. erettre
Ili, Lázár
Sorozat 3
Hétfő: Faust (K
sal, új sz
pésével. I

Zsola
Az orsz
készítő
földes
iskolai
segít
Budapesti, VI

Speciális cipőujdonságok!

Hoffmann Sándor

„ERIKA“

cipőárúháza

Cluj, Piața Unirii No 13.

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Magyar Színház heti műsora

Szerda: Sztambul részje (Uj szerkesztással. Karácsonyi Ivel, Neményi, László és Ihász Aladárrel Napibérlet 100 sz. B. Sorozatszám 319)

Csütörtök: A hermelines nő (Operettreprez. Karácsonyi Ili, Neményi, Lászlóval. (Napibérlet 101 sz. A Sorozat 328)

Pénteken 8 órákor: A sors embere (Uj ujdonság, előszór. Utána: Szenes legény, szenes leány Francia operettreprez. Neményi Iliivel, Ihász Aladárrel Napibérlet 48 sz. Sorozat 329)

Pénteken negyed 11-kor: Demetriade román tarsulatának vendégjátéka. A Mortium. (Emelt helyárral. Sorozat 330)

Szombat fél 9-kor: Miami. (Operettujdonság, Lengyel Irén, Neményi László, Lászlóval. Bérletszűnet. Sorozat 331)

Vasárnap d. u. 5 kor: Annabál (Operett. Leszállított helyárral Lengyel Irén, László, Ihász Aladárrel. Sorozat 332)

Vasárnap háromnegyed 9-kor: Hollandi menyecske (Operettreprez. ujszerkesztéssel. Karácsonyi Ili, László, Ihász. Napibérlet 102 sz. B. Sorozat 333)

Hétfő: Faust (A tragédia I. része. Uj betanulással, ujszerkesztéssel. Irsky Margit fellépésével. Premierbérlet 49 sz. Sorozat 334)

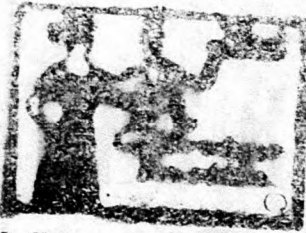
Zsoldos tanintézet

Az ország legrégebb és legjobb előkészítő tanintézete. Teljes anyagi felelősség mellet készít elő középiskolai magánvizsgákra, **órátszolgálat** vidéki tanulókat is.

Budapest, VII., Dohány-u. 84. Tel. I. 124-47.

Mégis csak legjobb a késnélküli

„IDEAL“

borotváló por mely az ország területén **higienia**

szempontból a legjobban elismert borotváló szer az arcot nem marja

kellemes hatást hagy utána. — Óvakodjunk az **Mindenütt kapható.** Tartalmas utánzatoktól. Csak az „IDEAL“ Egyedüli készítője: felírásu a valódi.

Reszling József fodrasz
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Sighetul-Marmatiei egyedüri **Glanzman**
Adolf illatszertár **Str. Bog** **Voda 40**

Gondolja tényleg,

hogy teljesen mindegy, vajjon Ön a régóta ismert **valódi Franck-**ot a **kávésaralóval** vagy utánzatot ad el?... Kérdezze csak meg, hogyan vélekednek azon háziasszonyok, kik csak a

„valódi Franck“-ot vásárolják.... Legyen arról teljesen meggyőződve, hogy a **„valódi Franck“**-hoz senki sem ragaszkodik alapos ok nélkül.

Batiz—dr. Jeszenszky

Cluj, Calea Victoriei No 99.

szikvizgép-, sifonfej- és fémárugyár.

Telefon Interurbán 8-62.

A közegészségügyi törvényeknek megfelelőleg gyárt: Sifonfejeket, szikvizgépeket bármily nagyságban, vízszűrő készülékeket, sörfejtöket, sörkimérő készülékeket, likörlepárolókat, mindenféle a szikvizszakmához szükséges kellékeket és alkatrészeket. **Berendez:** Szikviz, kristályviz és likörgyárak, legkisebbtől a legnagyobb üzembírásra. **Raktáron tart:** Eredeti cseh-slovákiai szikviz, cracherlis és kristálytöveket. Összes gummialkatrészeket, a golyon csőveket. — Használt szikvizgép szakszerű javítását vagy azok becserelését vállalja.

Szerelők mindenkor **rendelkezésre.** Üveghomok névedzés, nikkelezés és fémcsiszolás. A kiseneyi kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

1926 márciusi könyvujdonságok

Lengyel Menyhért: Mária	110
Maupassant: Egy élet	311
Courths Mahler: Bo dog akarok lenni..	88
— Az ig zi szerelem	132
Molnár Ferenc: Riviera (Vigjáték) —	97
— Ketten beszélnek — — —	154
— Egy gazdátlan csónak története	154
— Muzsika — — — — —	176
Ady-könyv (Amicus kiadás) I.	220
Balsac: Nőtlen ember otthona	264
Brocchia: Szívem szerint	212
Csillag: Zsidó anekdoták kincsháza ..	200
Csehov: A koldus.....	141
Dekobra: A hálókocsi angyal.....	220
G. Dávid Margit: A szerelmek városa..	150
Dumas: A három testőr	
I. A három tes'ör	
II. Husz év múlva	
III. Bragelome Vicomte	
IV. Agellone Vicomte	1200
— A király a vérpádon	225
— A Monsoreau hölgy.....	250
— Páris mohikáj i	270
— Király és bolondja	300
Gergely Sándor: Achrem fickó	220
Hertzog Rudolf: Az élet dala.....	176
G. Miklósy Itona: Viola	15
Csermely Gyula: Adieu Madams	15
Forró Pal: Különös tüzek	1
Gottberg: A fehér kastély	15
G. H. Bul: A titokzatos villa	15
France: A Föld élete	250
— „ „ (kötve).....	300
Günther: A szent meg a rajongója I-II	550
Móritz Zsigmond: Kivilágos kivirradtig	282
— Jama	340
Gogoly: Mirgorod I-II	282
Kuprin: Moloch	200
Ludvig Emil: Napoleon (610 lap)	484
Jack London: Jack London élete....	375
Jack London: A nagy ház asszonykaja	220
— Az éneklő kutya	220
Lagerlöf: He'ga. Marianna	132
— A császár	132
Milliók könyve: Rieder-Haggard: A pa-	
vián nő — — — — —	30
Pompadour marquise sze-	
relmi élete — — — — —	30
Orcy Emma br : Ferencz	
József gyertyatartói —	30
Ossendowsky: Allatok, istenek, emberek	440
Pásztor Árpád: Végig az uton — —	176
Pásztor Árpád: Végig az uton — —	176
Merris Rosenfeld: A nyomor dalaiból —	150
Unamuno: A köd — — — — —	132
Upton Sinclair: Az ács fiának neveznek	
engem — — — — —	150
Tábory Róbert: Hóvár — — — — —	44
Rider Haggard: Salamon király kincse	176
H. G. Wells: Ugh Lomi — — — — —	106
— Az istenek eledele — — — — —	150
(Kötve)	220
Zola: Claude vallemása — — — — —	133
Bonkalo: Az orosz irodalom története	
I—II. — — — — —	350
Euken: A jelenkori vallásbölcselet fő-	
kérdései — — — — —	151
France: A Föld élete — — — — —	250
Kötve	300
Hevessy: A filmjáték esztetikája — —	246
Croca: A politika elemel — — — — —	132
Curtius: Az uj Franciaország irodalmi ut-	
törői — — — — —	220
Loránt: A bélyeg — — — — —	149
Molnár Antal: Az uj zene — — — — —	317
Román: Grafológia — — — — —	242
Zilahi: Szakácskönyv — — — — —	317

Műszaki könyvek

Jesh: Kis dinamók — — — — —	150
— Kis transzformátorok — — — — —	125
— A motorkezelő — — — — —	100
Naszályi: A gőzlokomobil szerkezete és	
kezelése — — — — —	200
Rátkay: A lánghegesztés — — — — —	75

Kaphatók az

Uj Kelet könyvostályában, utánvétellel vagy a pénz előzetes beklítése mellett

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Figyelem! Figyelem! כשר ארמ. ettermemet

magnagyobbítja és újonnan átalakítja 100 személy részére megnyitottam. Lakodalmak és bankettek rendezését jutányosan vállalom. **Özv. GROSZ ADOLFNE, Oradea,** Str. Nicolai Jor. a (Zs'dfa utca) 10. szám.

Egy jó, modern, elsőrendű kiszolgáló rőtös secedet azonnali belépésre keres a Parisi Aruház Turdán Kirakattrendezőségében, 915

Gyárüzem jövedelmez 300%-ot, négyzetes lakással, társasna. esetleg előnyös fizetési feltételekkel e'adó. Flum, Oradea, Várház-utca 51.

Két fiatalember különbejárati szobában lakást és jó kóser kosztot kaphat. Egyetem-u 5, ajtó 3.

Jó gyártmányu, rövid zongorát, vagy pianinót veszek. Cim a kiadásban.

Ha olcsón és jól akar főzni, vegyen dr. Szentpéteriné féle szakácskönyvet, amely az összes zöld segétfélék és gyümölcsök befőzésmódját, továbbá a legkülönbözőbb ételek gazdaságos előállításí módját tartalmazza, eddig már 25,000 pll. van forgalomban. Kapható az UJ KÉLET könyvvezetelyában és Fűssy J. könyvkiadósnál, Tordán.

קהל עדה ארטהאראקס מאראמאראשטאטא

N. 101/026

קאנקורד!

בייא דער ארטהאראקס קולטורעמייטע צו מאראמארא ארטהאראקס אונטער דער שטעלע איינעם דין ומורה "צו בעזעצען. געהאלט לויט פון איינבארונג. בעזערערע דאבען אהרע געזעט מיט אונזער דעם אלטערס אונט פאמיליענשטאנדעס ווי און אהרער ביזנעסגעזען וויקואמקייט מיט צום א-טען מא דיעזעס יאהרעס אן דעם קולטורעפרעזעוויס איינצוזעצן.

מאראמאראשטאטאם 15-טען מארץ 1926
ליב יאסאוויטש פראנציש
שלמה פראנקל נאטאר

"תורה עם דרך ארץ"

II. nyugtázás, a nagyikl'di iparos jésiva részére befolyt adományokról:
Herbst Mór ur, Turda, u'alványon 200 lej.
Glück Antal ur, dr. Weisz Fülöp ur által 200 lej.
Hirsch Márton ur, dr. Weisz Fülöp ur által 100 lej. — Gombos Benő ur alk. gyűjtése:
Füredi Jenő ur, Nagybánya, Herschkovits ur, böröndös, Kálea Béla igazg. ur, dr. Konrad Béla hitk. elnök ur, Miklós Albert ur, dr. Gál Jenő igazg. ur, Herschkovits Mihályné urnő vendéglős, Krets László igazg. ur, Nagyvárad, dr. Salamon Ignác ur, Gyéres és dr. Keller Samu ur, Sz.-Somlyó. (100—100) 1000 lej.
Salamon Izidor ur, Troita, utalványon 200 lej.
Deutsch Albert ur, Valca-Lunga, u'alványon 50 lej.
Hitközségek által átengedett Szombat Tora előtti adak zások: „Teferasz Mose“ imaház, Dej 1253 lej. Borgo Mijloceni hitközség 304 lej. Tótfalui (N.-Bánya mellett) hitközség 300 lej. Borgó-Maroseni hitközség 874 lej.
Weintraub Adolf sk. főtitkár
Rosmann Lipót sk. elnök

Kérjen mindenütt
Pierre
borotva-pengét.
A legjobb fémkeverék, a legtökéletesebb gyártmány. Garantált minőség. 1800

Rézar maturák

viz, gáz és gőzhöz, valamint nickelezett sárgaréz toilet e cikkek gyári lerakata.

ELECTROHIDRO

Vadász & Comp

műszaki vállalata — Cluj
Calea Regele Ferdinand 65.
Telefon 3-84.

Tavaszi

ujdonságok

megérkeztek

Neumann M.

férfi- és fiuruha-áruhaza
Cluj, Piața Unirii (Főter) 14

Telefon: 2-28, 10-47

SZÉP NYOMTATVÁNY
A LEGJOBB REKLÁM

Kadima=nyomda

Cluj, Strada Baron L. Pop No. 10

Készülnek
Könyvek, füzetek, lapok, folyóiratok, zárszámadások és mindennemű bank és kereskedelmi nyomtatványok, díszes és művészies kivitelű levélpapírok, béli és esküvői meghívók, cégkártyák, névjegyek stb.

Kérjen ajánlatot

Erdély legmodernebb betűanyaggal felszerelt nyomdája

A Tordai Sörgyár Rt.

kiváló minőségű gyártmányai

A Király sör

közismerten a legjobb

GLORIA

dupla maláta tápsör utólérhetetlen

a husvétii ünnepek alatt mindenütt ezt kérje.

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb növényzsír, mert ez tiszta, egészséges és kiadós!

Főtisztelőndő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigoruan oridodox rituális előírás szerint.

Képvisei: **HARTIG & HIENZ Cluj**
Str. Juliu Maniu 8, Telefon 1-18.

Első Nagyszebeni Cipógyár Rt.

Kapható Stark Zoltánnál Cluj, Piața Unirei

Ügynökök,

kik az ország bármely területén vidéki magánfeleket látogatnak, jól jövedelmező mellék cikket kaphatnak. „Gloria“ ablakredőny szövőipar Arad, Str. Unirii 8

Szerkesztős hivatal és
Cluj-Kolozsv
L. Pop (Baron
Telef
Ezerk. és ki
977, 228
No. N. Sz. —
Egy szám ára
száz és vidéke
Bakarestben

1926 április
A
diák

A világháború nagyon szépen sággal. Igaz, a szellemű középnyire csak átjár ki az életbe a komoly tudásra megtaláltak arkat s valamely ket érjenek el. korszakban csak aktiv politikátó hogy az iskolá litikai életére. korszakban a haladó eszmék ideális célok hi diákság volt az hintette a cáriá nuló gyűlölet n A világháború tikus korszak l vetése“ mintha cíóival és multú rútt a reakció nacionalista esz a diákság, ame volna, hogy a n nél a nagy neze lehetőleg letomp rak ez az elforgálatától nem o hatatlan valami rezik ez is, m egyik legfőbb m az, hogy a társ rendázata reoség tellekтуális pálye tőségei lecsökken stigmájával hom Mater kapuin a egyersulyozott, e A diákság m nyugtalanító. M hitt igazságok a jelentőségüket, e egzisztenciális a tudományos élet tanárig, minden nyugalmat, amely volna s így ez a érzelmi kilengése ban éli ki magát. Hogy a diák- és nyugtalanító zőbb, mint az, h működő intellekt sága a világ nyo ciára hivia egybe tizedikén fejlődő ciára a zsidó diák vást kapott, ami mert a világ min éppen a zsidó diá kezdett az új idő nyos képzettség e gilag, hanem erkő delmet folytatja. konferenciát anél zusz ügye ne ker numerusz klauzus egyetlen kézlegyis áramlat mögött országok diáksá lappang, egy fiko hitetni, hogy a g nem a világhábor